ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 15. novembra 2007 *

Vo veci C-162/06,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Tribunal Supremo (Španielsko) zo 7. marca 2006 a doručený Súdnemu dvoru 27. marca 2006, ktorý súvisí s konaním:

International Mail Spain SL, predtým TNT Express Worldwide Spain SL,

proti

Administración del Estado,

Correos,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann (spravodajca), sudcovia A. Tizzano, R. Schintgen, A. Borg Barthet a M. Ilešič,

* Jazyk konania: španielčina.

generálny advokát: M. Poiares Maduro,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. marca 2007,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— International Mail Spain SL, v zastúpení: R. Ballesteros Pomar, abogada,

— španielska vláda, v zastúpení: F. Díez Moreno, splnomocnený zástupca,

— belgická vláda, v zastúpení: A. Hubert, splnomocnená zástupkyňa,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: R. Vidal Puig a K. Simonsson, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. mája 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb (Ú. v. ES L 15, 1998, s. 14; Mim. vyd. 06/003, s. 71).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi International Mail Spain SL (ďalej len „International Mail“), predtým TNT Express Worldwide Spain SL, na jednej strane a Administración del Estado a Correos na druhej strane, týkajúceho sa rozhodnutia zo 16. júna 1999 vydaného Secretaría General de Comunicaciones (Ministerio de Fomento) (generálne riaditeľstvo spojov ministerstva dopravy a infraštruktúry, ďalej len „generálne riaditeľstvo spojov“), v ktorom bola International Mail uložená pokuta za to, že bez povolenia poskytovateľa univerzálnej poštovej služby poskytoval poštové služby vyhradené tomuto poskytovateľovi.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Podľa článku 1 smernice 97/67 táto smernica stanovuje spoločné pravidlá týkajúce sa najmä poskytovania univerzálnych poštových služieb v rámci Európskeho spoločenstva a kritériá určujúce služby, ktoré môžu byť vyhradené poskytovateľom univerzálnej služby.

4 Podľa článku 3 ods. 1 uvedenej smernice členské štáty zabezpečia, aby mali užívatelia právo na univerzálne služby, medzi ktoré patrí trvalé poskytovanie poštových služieb stanovenej kvality na všetkých miestach na ich území za prijateľné ceny pre všetkých užívateľov. Tieto univerzálne služby zahŕňajú podľa odseku 7 uvedeného článku tak národné, ako aj medzinárodné služby.

5 V článku 7 tej istej smernice, ktorý sa nachádza v kapitole 3 nazvanej „Harmonizácia služieb, ktoré môžu byť vyhradené“, sa stanovuje:

„1. V rozsahu potrebnom na zabezpečenie spravovania [zachovania — *neoficiálny preklad*] univerzálnych služieb, medzi služby, ktoré môže každý členský štát vyhradiť pre poskytovateľa (poskytovateľov) univerzálnych služieb, patrí vyberanie, rozdeľovanie, preprava a doručovanie vnútroštátnej korešpondencie, či už ide o zrýchlené doručovanie, alebo nie, cena ktorých je menšia ako päťnásobok verejnej sadzby za korešpondenciu v prvej hmotnostnej triede najrýchlejšej štandardnej kategórie v prípade, že takáto kategória existuje, za predpokladu, že táto korešpondencia váži menej ako 350 gramov. …

2. V rozsahu potrebnom na zabezpečenie spravovania [zachovania — *neoficiálny preklad*] univerzálnych služieb, môžu byť medzinárodné zásielky a priama pošta naďalej vyhradené v rámci cenových a hmotnostných limitov uvedených v odseku 1.

3. Ako ďalšie opatrenie smerom k dokončeniu vnútorného trhu poštových služieb, Európsky parlament a Rada do 1. januára 2000, bez dotknutia kompetencie Komisie, rozhodnú o ďalšej postupnej a riadenej liberalizácii trhu poštových služieb, predovšetkým vzhľadom na liberalizáciu medzinárodných zásielok a priamej pošty, ako aj ďalšie hodnotenie cenových a hmotnostných limitov, s účinnosťou od 1. januára 2003, pričom budú brať do úvahy rozvoj, a to predovšetkým hospodársky, sociálny

a technický rozvoj, ku ktorému došlo do tohto dňa, a taktiež budú brať do úvahy finančnú rovnováhu poskytovateľa (poskytovateľov) univerzálnych služieb vzhľadom na ďalšie sledovanie plnenia cieľov tejto smernice.

…“

6 V odôvodneniach č. 16 a 19 smernice 97/67 sa stanovuje:

„(16) keďže sa zdá, že udržanie rozsahu týchto služieb, ktoré môžu byť vyhradené, v súlade s pravidlami zmluvy [ES] a bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie týchto pravidiel pri súťaži, je oprávnené na základe zabezpečenia [uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže, sa javí byť oprávnené na zabezpečenie — *neoficiálny preklad*] prevádzky univerzálnych služieb za finančne vyrovnaných podmienok, …

…

(19) keďže je primerané umožniť, na dočasnom základe, priame zásielky a medzinárodné zásielky, aby bolo možné naďalej uplatňovať výhrady cenových a hmotnostných limitov [keďže je primerané umožniť, na dočasnom základe, aby služby priamych zásielok a medzinárodných zásielok boli naďalej vyhradenými v rámci stanovených cenových a hmotnostných limitov — *neoficiálny preklad*],…“.

7 Smernica 97/67 nadobudla účinnosť 10. februára 1998 a lehota stanovená členským štátom na jej prebratie uplynula v súlade s jej článkom 24 prvým odsekom 10. februára 1999.

8 Článok 7 smernice 97/67 bol nahradený článkom 1 bodom 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/39/ES z 10. júna 2002, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 97/67 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb [smernica 97/67 vzhľadom na rozšírenie hospodárskej súťaže v oblasti poštových služieb Spoločenstva — *neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 176, s. 21; Mim. vyd. 06/004, s. 316), takto:

„1. V rozsahu potrebnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu členské štáty naďalej vyhradiť služby poskytovateľovi (poskytovateľom) univerzálnej služby. Tieto služby sa obmedzia na zber, triedenie, prepravu a doručenie vnútroštátnych listových zásielok a prichádzajúcich cezhraničných listových zásielok, či už ide o zrýchlené, alebo normálne doručenie, v rámci oboch nasledovných hmotnostných a cenových limitov. Hmotnostný limit je 100 gramov od 1. januára 2003 a 50 gramov od 1. januára 2006. Tieto hmotnostné limity sa neuplatňujú od 1. januára 2003, ak je cena rovná alebo väčšia než trojnásobok verejnej sadzby pre listovú zásielku prvej hmotnostnej triedy najrýchlejšej kategórie a od 1. januára 2006, ak je cena rovná alebo väčšia než dvaapolnásobok tejto sadzby.

…

V miere nevyhnutnej na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu byť adresné reklamné [môžu byť priame — *neoficiálny preklad*] zásielky aj naďalej vyhradené v rámci rovnakých hmotnostných a cenových limitov.

V rozsahu potrebnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby, keď boli niektoré sektory poštovej činnosti už liberalizované alebo z dôvodu špecifických charakteristík poštových služieb v členskom štáte, môžu byť naďalej odchádzajúce cezhraničné listové zásielky vyhradené v rámci rovnakých hmotnostných a cenových limitov.

…

3. Komisia zostaví perspektívnu štúdiu, v ktorej sa pre každý členský štát zhodnotí dosah úplného dokončenia vnútorného poštového trhu v roku 2009 na univerzálnu službu. Vychádzajúc zo záverov štúdie Komisia predloží do 31. decembra 2006 Európskemu parlamentu a Rade správu sprevádzanú návrhom, v ktorom prípadne potvrdí rok 2009 ako dátum úplného dokončenia vnútorného poštového trhu alebo stanoví ďalšie opatrenia na základe záverov štúdie.“

9 Odôvodnenia č. 15 až 17, 20, 22 a 23 smernice 2002/39 znejú takto:

„(15) Je primerané zabezpečiť, aby ďalšie fázy otvárania trhu priniesli podstatný pokrok a boli pre členské štáty v praxi dosiahnuteľné, pričom sa súčasne zabezpečí pokračovanie univerzálnej služby.

(16) Všeobecné zníženie hmotnostného limitu na 100 g v roku 2003 a 50 g v roku 2006 u služieb, ktoré môžu byť vyhradené pre poskytovateľov univerzálnej služby, spojené s úplnou liberalizáciou trhu odchádzajúcej cezhraničnej pošty s možnými výnimkami v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby, predstavujú jednoduché a kontrolované ďalšie fázy, ktoré sú však predsa dôležité.

(17) … Odchádzajúce cezhraničné listové zásielky pod limitom 50 g predstavujú v priemere ďalšie 3 % celkových poštových príjmov poskytovateľov univerzálnej služby.

…

(20) Odchádzajúce cezhraničné poštové zásielky predstavujú v priemere 3 % celkových poštových príjmov. Otvorenie tejto časti trhu vo všetkých členských štátoch s takou výnimkou, aká by mohla byť potrebná na zabezpečenie univerzálnej služby, by umožnilo rôznym poštovým operátorom zber, triedenie a prepravu všetkých odchádzajúcich poštových zásielok.

…

(22) Pre dlhodobú životaschopnosť univerzálnej služby a ďalší rozvoj moderných a výkonných pôšt je teraz dôležité stanoviť časový plán zameraný na ďalšie opatrenia k úplnému dokončeniu vnútorného trhu poštových služieb.

(23) Je primerané, aby členské štáty mali naďalej možnosť vyhradiť určité poštové služby poskytovateľom univerzálnej služby. Tieto úpravy umožnia poskytovateľom univerzálnej služby dokončiť proces prispôsobovania svojich činností a ľudských zdrojov podmienkam väčšej hospodárskej súťaže bez narušenia svojej finančnej rovnováhy, a tým aj bez toho, aby ohrozili poskytovanie univerzálnej služby.“

10 Smernica 2002/39 nadobudla účinnosť 5. júla 2002 a lehota poskytnutá členským štátom na jej prebratie uplynula 31. decembra 2002.

Vnútroštátna právna úprava

11 Smernica 97/67 bola prebratá do španielskeho právneho poriadku zákonom o univerzálnej poštovej službe a liberalizácii poštových služieb (Ley 24/1998 del Servicio Postal Universal y de Liberalización de los Servicios Postales) z 13. júla 1998 (ďalej len „zákon 24/1998“). Podľa článku 18 ods. 1 písm. C) tohto zákona v znení platnom v rozhodnom období:

„v súlade s článkom 128 ods. 2 Ústavy a s podmienkami stanovenými v ďalšej kapitole sú prevádzkovateľovi, ktorý je poverený poskytovaním univerzálnej poštovej služby, výlučne vyhradené nasledujúce služby patriace do sektora univerzálnej poštovej služby:

…

C) medzinárodná poštová služba prichádzajúcich a odchádzajúcich listov a pohľadníc v rámci cenových a hmotnostných limitov stanovených v písm. B). Medzinárodnou službou sa na účely tohto zákona rozumie poštová služba poskytovaná z iných štátov alebo do iných štátov.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 International Mail poskytoval odchádzajúce medzinárodné poštové služby týkajúce sa pohľadníc v hlavných španielskych turistických lokalitách. Na tento účel boli v hoteloch, kempingoch, apartmánoch, supermarketoch atď. umiestnené listové schránky, do ktorých mohli užívatelia vhadzovať pohľadnice určené do zahraničia ofrankované nálepkami, ktoré sa predávali v tých istých predajniach ako pohľadnice.

13 Generálne riaditeľstvo spojov sa domnievalo, že poskytovanie takýchto služieb je závažným správnym deliktom v zmysle článku 41 ods. 3 písm. a) v spojení s článkom 41 ods. 2 písm. b) zákona 24/1998, pričom spočíva v „poskytovaní poštových služieb vyhradených prevádzkovateľovi univerzálnej poštovej služby bez jeho povolenia, čím je ohrozené poskytovanie služieb z jeho strany“.

14 Generálne riaditeľstvo spojov rozhodnutím zo 16. júna 1999 uložilo spoločnosti International Mail pokutu vo výške 10 miliónov ESP a nariadilo jej, aby sa zdržala ponúkania a poskytovania poštových služieb rovnakého typu, ako sú služby vyhradené prevádzkovateľovi poverenému zabezpečením poskytovania univerzálnych poštových služieb, a takisto aby stiahla všetky listové schránky a informácie týkajúce sa uvedenej služby.

15 Po tom, ako Tribunal Superior de Justicia de Madrid zamietol žalobu podanú International Mail proti uvedenému rozhodnutiu a najmä rozhodol, že zákon 24/1998 je v súlade so smernicou 97/67, podala táto spoločnosť kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd.

16 Podľa vnútroštátneho súdu riešenie sporu vo veci samej závisí vo veľkej miere od výkladu, ktorý je potrebné poskytnúť v prípade článku 7 ods. 2 smernice 97/67. Ak by bol totiž článok 18 ods. 1 písm. C) zákona 24/1998 v rozpore s podmienkami stanovenými vo vyššie uvedenom ustanovení Spoločenstva, nedodržanie vnútroštátneho zákonného ustanovenia zo strany súkromných prevádzkovateľov by nemohlo viesť k uloženiu takej správnej sankcie, ako bola uložená International Mail. Pochybnosti, ktoré má uvedený súd, pokiaľ ide o správny výklad článku 7 smernice 97/67, vychádzajú najmä z nového znenia tohto článku, ktoré bolo zavedené smernicou 2002/39.

17 Za týchto okolností rozhodol Tribunal Supremo prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Umožňuje článok 7 ods. 2 smernice 97/67…, ktorý členským štátom povoľuje zahrnúť medzi vyhradené poštové služby medzinárodnú poštu, týmto členským štátom stanoviť uvedenú výhradu len vtedy, ak preukážu, že bez nej by bola ohrozená finančná rovnováha poskytovateľa univerzálnej služby, alebo ju naopak môžu zachovať aj z iných dôvodov, napr. z dôvodov vhodnosti, ktoré sa týkajú celkovej situácie v poštovom sektore vrátane stupňa liberalizácie uvedeného sektora v čase prijatia rozhodnutia o výhrade?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

18 Španielska vláda uvádza, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný, pretože sa v skutočnosti týka platnosti vnútroštátnej právnej úpravy, a nie výkladu

právnej úpravy Spoločenstva. Vnútroštátny súd tým, že predložil Súdnemu dvoru uvedenú otázku, totiž v skutočnosti žiada o posúdenie toho, či je článok 18 ods. 1 písm. C) zákona 24/1998 v súlade so smernicou 97/67 alebo či toto vnútroštátne ustanovenie prekračuje hranice vymedzené touto smernicou.

19 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor nemá právomoc vyjadrovať sa v rámci konania začatého na základe článku 234 ES k zlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva s ustanoveniami práva Spoločenstva (pozri najmä rozsudky zo 7. júla 1994, Lamaire, C-130/93, Zb. s. I-3215, bod 10, a z 19. septembra 2006, Wilson, C-506/04, Zb. s. I-8613, bod 34). Okrem toho v rámci systému súdnej spolupráce zriadeného uvedeným článkom výklad vnútroštátnych ustanovení prináleží súdom členských štátov a nie Súdnemu dvoru (pozri najmä rozsudky z 12. októbra 1993, Vanacker a Lesage, C-37/92, Zb. s. I-4947, bod 7, ako aj Wilson, už citovaný, bod 34).

20 Súdny dvor má však právomoc poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prostriedky vyplývajúce z práva Spoločenstva, ktoré mu umožnia posúdiť zlučiteľnosť vnútroštátnych právnych predpisov s právnou úpravou Spoločenstva (pozri najmä rozsudky Lamaire, už citovaný, bod 10, a Wilson, už citovaný, bod 35).

21 V dôsledku toho argumentácia španielskej vlády musí byť odmietnutá, a to o to viac, že otázka položená vnútroštátnym súdom sa týka výslovne výkladu ustanovenia práva Spoločenstva.

22 Španielska vláda takisto uvádza, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je neprípustný, pretože nemá potrebný účinok a je formulovaný hypoteticky. Súdny dvor sa

totiž môže vyjadriť iba v abstraktných a všeobecných pojmoch k opodstatnenosti vyhradenia medzinárodných zásielok prevádzkovateľovi poskytujúcemu univerzálnu poštovú službu, ale nemôže posúdiť otázku, či takéto vyhradenie, ktoré je upravené v článku 18 ods. 1 písm. C) zákona 24/1998, je dôvodné alebo či naopak, prekračuje hranice stanovené článkom 7 ods. 2 smernice 97/67, keďže takéto posúdenie nepatrí do právomoci Súdneho dvora.

23 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že v rámci konania podľa článku 234 ES prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdil potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri najmä rozsudok z 18. júla 2007, Lucchini Siderurgica, C-119/05, Zb. s. I-6199, bod 43 a citovanú judikatúru).

24 Okrem toho samotná skutočnosť, že Súdny dvor sa má vyjadriť vo všeobecných a abstraktných pojmoch, nemôže spôsobovať neprípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Z jednej z podstatných vlastností systému súdnej spolupráce zriadeného článkom 234 ES totiž vyplýva, že Súdny dvor odpovedá skôr všeobecne a abstraktne na otázku výkladu práva Spoločenstva, ktorá mu je položená, a prináleží vnútroštátnemu súdu rozhodnúť prejednávaný spor berúc do úvahy odpoveď Súdneho dvora.

25 V dôsledku toho je potrebné považovať návrh na začatie prejudiciálneho konania za prípustný.

O veci samej

26 Vnútroštátny súd sa vo svojej otázke v podstate pýta, či sa má článok 7 ods. 2 smernice 97/67 vykladať v tom zmysle, že umožňuje členským štátom vyhradiť medzinárodné zásielky poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby iba vtedy, ak preukážu, že v opačnom prípade by bola ohrozená finančná rovnováha uvedeného poskytovateľa univerzálnej poštovej služby, alebo uvedenú výhradu naopak možno odôvodniť aj inými dôvodmi týkajúcimi sa celkovej situácie v poštovom sektore vrátane jednoduchej vhodnosti.

27 Článok 7 ods. 2 smernice 97/67 umožňuje členským štátom zachovať výhradu poskytovateľa univerzálnej poštovej služby v rámci určitých cenových a hmotnostných limitov v prípade medzinárodných zásielok „v rozsahu potrebnom na zabezpečenie spravovania [zachovania — *neoficiálny preklad*] univerzálnych služieb“. Tá istá podmienka sa okrem toho uplatňuje podľa odsekov 1 a 2 uvedeného článku na možnosť vyhradiť poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby v rámci určitých cenových a hmotnostných limitov zber, triedenie, prepravu a doručenie vnútroštátnych listových zásielok, ako aj priamych zásielok.

28 Je potrebné najprv skonštatovať, že používanie slova „potrebný“ je v rozpore s tým, aby uvedená výhrada bola odôvodnená iba jednoduchou svojvoľnou úvahou.

29 Dôvody, ktoré podnietili normotvorcu Spoločenstva stanoviť možnosť takejto výhrady, sú uvedené v odôvodnení č. 16 smernice 97/67, podľa ktorého „udržanie rozsahu týchto služieb, ktoré môžu byť vyhradené, v súlade s pravidlami zmluvy a bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie týchto pravidiel pri súťaži, je oprávnené na základe zabezpečenia [uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže, sa javí byť oprávnené na zabezpečenie — *neoficiálny preklad*] prevádzky univerzálnych služieb za finančne vyrovnaných podmienok“.

30 V tejto súvislosti, pokiaľ ide najmä o priame zásielky a medzinárodné zásielky, v odôvodnení č. 19 smernice 97/67 normotvorca Spoločenstva uviedol, že je „primerané umožniť, na dočasnom základe, priame zásielky a medzinárodné zásielky, aby bolo možné naďalej uplatňovať výhrady [primerané umožniť, na dočasnom základe, aby služby priamych zásielok a medzinárodných zásielok boli naďalej vyhradenými — *neoficiálny preklad*]…“.

31 Cieľom článku 7 ods. 2 smernice 97/67 je teda zabezpečiť zachovanie univerzálnych poštových služieb, najmä tým, že sa na ne poskytnú potrebné prostriedky, aby mohli fungovať za finančne vyrovnaných podmienok.

32 Tento výklad okrem toho potvrdzuje skutočnosť, že finančná rovnováha poskytovateľa univerzálnej poštovej služby je jedným z podstatných kritérií, ktoré podľa článku 7 ods. 3 uvedenej smernice musia zohľadniť Európsky parlament a Komisia pri neskoršom rozhodovaní o ďalšej postupnej a riadenej liberalizácii trhu poštových služieb, predovšetkým vzhľadom na liberalizáciu medzinárodných zásielok.

33 Kritérium finančnej rovnováhy už bolo zohľadnené judikatúrou Súdneho dvora v oblasti poštových služieb pred nadobudnutím účinnosti smernice 97/67 a najmä vo vzťahu k článku 90 Zmluvy ES (teraz článok 86 ES).

34 Podľa uvedenej judikatúry členské štáty môžu zveriť poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby ako podniku poverenému správou služby všeobecného hospodárskeho záujmu výlučné práva, ktoré môžu obmedziť, ba dokonca vylúčiť hospodársku súťaž v rozsahu, v akom je to potrebné na to, aby mohol plniť úlohu všeobecného záujmu a najmä za prijateľných hospodárskych podmienok (pozri rozsudok z 19. mája 1993, Corbeau, C-320/91, Zb. s. I-2533, body 14 až 16).

35 V tejto súvislosti z tej istej judikatúry vyplýva, že nie je potrebné, aby finančná rovnováha alebo hospodárska životaschopnosť podniku povereného správou služby všeobecného hospodárskeho záujmu boli ohrozené. Stačí to, že keby neexistovali sporné práva, plnenie osobitných úloh pridelených podniku by nebolo úspešné alebo to, že udržanie týchto práv je potrebné na to, aby ich majiteľ mohol plniť úlohy všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré mu boli pridelené za prijateľných hospodárskych podmienok (rozsudok zo 17. mája 2001, TNT Traco, C-340/99, Zb. s. I-4109, bod 54).

36 V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že v prípade povinnosti subjektu splniť takúto úlohu spočívajúcu v zabezpečení jeho služieb za hospodársky vyrovnaných podmienok sa predpokladá existencia možnosti kompenzácie medzi sektormi rentabilných činností a menej rentabilnými sektormi, a odôvodňuje to preto obmedzenie hospodárskej súťaže zo strany jednotlivých podnikateľov na úrovni hospodársky rentabilných sektorov (rozsudok Corbeau, už citovaný, bod 17).

37 Táto judikatúra týkajúca sa primárneho práva je takisto relevantná v kontexte konania vo veci samej, a to o to viac, že smernica 97/67 pripomína výslovne a viackrát, že pri prideľovaní výlučného práva musia byť dodržiavané pravidlá zmluvy.

38 Takto teda článok 4 smernice 97/67 stanovuje, že „každý členský štát v súlade s právom spoločenstva určí povinnosti a práva, priznané poskytovateľovi (poskytovateľom) univerzálnych služieb, a uverejní ich“. V tom istom zmysle sa v odôvodnení č. 16 tej istej smernice, ako aj v jej odôvodnení č. 41, podľa ktorého sa táto smernica „nevzťahuje na uplatňovanie pravidiel zmluvy a predovšetkým pravidiel súťaže a voľného poskytovania služieb“, zdôrazňuje, že takéto pravidlá, najmä tie týkajúce sa hospodárskej súťaže, musia byť dodržiavané.

39 Z judikatúry týkajúcej sa primárneho práva uvedenej v bodoch 33 až 36 tohto rozsudku vyplýva, že kritérium finančnej rovnováhy univerzálnych poštových služieb môže oprávnene zohľadniť členský štát, keď sa rozhoduje vyhradiť medzinárodné zásielky, a že toto kritérium musí byť v zásade, ako uviedol generálny advokát v bodoch 26 až 31 svojich návrhov, uplatnené zohľadňujúc len služby, ktoré predstavujú univerzálne poštové služby a nie iné činnosti, ktoré poskytovateľ týchto služieb môže prípadne vykonávať. Je totiž možné, že uvedený poskytovateľ vykonáva taktiež iné hospodárske činnosti, na ktoré sa nemôžu vzťahovať krížové dotácie pochádzajúce z vyhradených služieb.

40 Z uvedenej judikatúry však takisto vyplýva, že podmienka uvedená v článku 7 ods. 2 smernice 97/67 sa nemôže týkať len samotného finančného hľadiska, keďže nemožno vylúčiť, že existujú iné dôvody, kvôli ktorým v súlade s článkom 86 ods. 2 ES sa členské štáty môžu rozhodnúť vyhradiť medzinárodné zásielky na zabezpečenie splnenia osobitnej úlohy uloženej poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby.

41 Úvahy, akými sú vhodnosť, týkajúce sa celkovej situácie v poštovom sektore vrátane stupňa jeho liberalizácie v okamihu prijímania rozhodnutia, pokiaľ ide o medzinárodné zásielky, nepostačujú na odôvodnenie skutočnosti vyhradiť medzinárodné zásielky, ibaže by v opačnom prípade nebolo možné plniť univerzálne poštové služby, resp. ide o prípad, že táto výhrada je potrebná na to, aby táto služba mohla byť vykonávaná za hospodársky prijateľných podmienok.

42 Preto je potrebné skonštatovať, že je v rozpore tak so znením článku 7 ods. 2 smernice 97/67, ako aj s cieľom tohto ustanovenia, aby rozhodnutie vyhradiť medzinárodné zásielky poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby bolo odôvodnené iba jednoduchými úvahami týkajúcimi sa vhodnosti.

43 Zmena článku 7 smernice 97/67 smernicou 2002/39 (ďalej len „zmenená a doplnená smernica 97/67“), na ktorú vnútroštátny súd výslovne odkazuje na odôvodnenie svojho rozhodnutia obrátiť sa na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou, tento výklad nevyvracia.

44 Je totiž potrebné pripomenúť, že článok 7 ods. 1 štvrtý pododsek zmenenej a doplnenej smernice 97/67 stanovuje, že „v rozsahu potrebnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby, napríklad keď boli niektoré sektory poštovej činnosti už liberalizované alebo z dôvodu špecifických charakteristík poštových služieb v členskom štáte, môžu byť naďalej odchádzajúce cezhraničné listové zásielky vyhradené v rámci rovnakých hmotnostných a cenových limitov“.

45 Ako uvádza Komisia Európskych spoločenstiev vo svojich písomných pripomienkach, najmä z odôvodnení č. 22 a 23 smernice 2002/39 vyplýva, že cieľom článku 7 ods. 1 štvrtého pododseku zmenenej a doplnenej smernice 97/67, takisto ako článku 7 ods. 2 smernice 97/67 je, aby nebola ohrozená finančná rovnováha univerzálnych poštových služieb, a teda nebolo ohrozené zaručené poskytovanie týchto univerzálnych služieb.

46 Okrem toho, ako to uvádza aj Komisia, bolo by v rozpore s cieľom smernice 2002/39, ktorým je postupné a riadené otvorenie sa trhu poštových služieb hospodárskej súťaži, vykladať článok 7 ods. 1 štvrtý pododsek zmenenej a doplnenej smernice 97/67 v tom zmysle, že zvyšuje mieru voľnosti ponechanej členským štátom.

47 V skutočnosti, ako uviedol generálny advokát v bode 36 svojich návrhov, odôvodnenie č. 16 smernice 2002/39, podľa ktorého „úpln[á] liberalizáci[a] trhu odchádzajúcej cezhraničnej pošty s možnými výnimkami v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby, predstavuj[e] jednoduché a kontrolované ďalšie fázy, ktoré sú však predsa dôležité“, v spojení s odôvodneniami č. 15, 17 a 20 tej istej smernice, jasne dokazuje výnimočnosť možnosti vyhradiť odchádzajúce medzinárodné zásielky, ako je uvedená v článku 7 ods. 1 štvrtom odseku zmenenej a doplnenej smernice 97/67.

48 Preto príklady, ktoré uvádza článok 7 ods. 1 štvrtý pododsek zmenenej a doplnenej smernice 97/67, predstavujú, ako uviedol generálny advokát v bode 33 svojich návrhov, iba indície spôsobilé usmerniť posudzovanie týkajúce sa pridelenia osobitných práv poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby, akými je vyhradenie poskytovania služby medzinárodných zásielok, bez toho, aby mohli zmeniť výklad, ktorý je potrebné poskytnúť v prípade článku 7 ods. smernice 97/67.

49 Pokiaľ ide o bremeno dôkazu potrebnosti vyhradiť na zachovanie univerzálnych poštových služieb medzinárodné zásielky poskytovateľovi týchto služieb, zo znenia článku 7 ods. 2 smernice 97/67 vyplýva, že prináleží členskému štátu, ktorý využíva možnosť stanoviť takúto výhradu, alebo prípadne tomuto poskytovateľovi. Tento výklad potvrdzuje skutočnosť, že v rámci článku 86 ods. 2 ES je to práve členský štát alebo podnik, ktorý sa odvoláva na toto ustanovenie, kto má preukázať, že jeho podmienky boli splnené (rozsudok TNT Traco, už citovaný, bod 59).

50 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti je potrebné odpovedať na položenú otázku tak, že článok 7 ods. 2 smernice 97/67 sa má vykladať v tom zmysle, že umožňuje členským štátom vyhradiť medzinárodné zásielky poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby iba vtedy, ak preukážu,

— že v opačnom prípade by nebolo možné túto univerzálnu službu vykonávať alebo

— že táto výhrada je potrebná na to, aby táto služba mohla byť vykonávaná za hospodársky prijateľných podmienok.

O trovách

51 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových

služieb spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb sa má vykladať v tom zmysle, že umožňuje členským štátom vyhradiť medzinárodné zásielky poskytovateľovi univerzálnej poštovej služby iba vtedy, ak preukážu,

— že v opačnom prípade by nebolo možné túto univerzálnu službu vykonávať alebo

— že táto výhrada je potrebná na to, aby táto služba mohla byť vykonávaná za hospodársky prijateľných podmienok.

Podpisy